

5. Hankintatoimisto

Hankintaneuvottelukunta

Hankintaneuvottelukunnan kokoonpano v. 1960 oli seuraava: puheenjohtajana toimi kaup.joht. Lauri Aho, varapuheenjohtajana apul.kaup.joht. Hjalmar Krogius sekä jäsenenä joht. Lauri Eerikäinen, joht. Toivo Ekberg, dipl.ins. Kivi Hellevuo ja hänen erottuaan kaupungin palveluksesta dipl.ins. Eino Tilus, talusjoht. Niilo Koskinen, toimistopääll. Veikko Mäenpää, mets.hoit. Erkki Mäkelä ja hänen erottuaan mets.hoit. Jaakko Kivistö, toimitusjoht. Reino Oksanen, talusneuvos Mikko Pulkkinen, kamr. Tapio Suomi tilapäisesti ja hänen tilallaan myöhemmin vakinaisesti dipl.ins. Simo Saari. Sihteerinä oli hankintatoimiston pääll. Arvo Aalto. Neuvottelukunnan kokouksiin osallistuivat lisäksi hankinta-asiamies Leo Molander sekä apul. hankinta-asiamies Toivo Kivismäki.

Kokouksia vuoden aikana oli 3 ja pöytäkirjojen pykälien luku 7.

Tärkeimmät käsitellyt asiat. Yhteishankintaelinten johtajat kokoontuivat 2 kertaa käsittelemään valmistavasti hankintaneuvottelukunnassa esille tulevia kysymyksiä. Näistä mainittakoon mm: teollisuuslaitosten lautakunnan esitys saada poiketa kaupungin hankintaohjeiden 8 §:n määräyksistä; hankintaelimille osoitettavien tilausten riittävän aikainen suorittaminen; kaupungin hankintaohjeiden 44 §:n tulkinta nimenomaan kirjallisten tarjousten avaamisesta pidettävän pöytäkirjan osalta; rakennusviraston tiedustelu rakennustoimikuntien hankintavaltuuksista; puutavara- ja polttoainejaoston ehdotus Heinolan sahan oikeuttamiseksi poikkeamaan jatkuvasti yhteishankintamenettelytavasta; eräät rakennusviraston esittämät kysymykset sekä tiedustelu irtaimen omaisuuden käsittelyohjeiden 8. kohdan tulkinnasta; hankintaratkaisujen ilmoittaminen tarvikkeiden tarjoojille sekä yhteishankintaelinten kautta hankittavien tarvikkeiden hankintajaottelu v. 1961—1962 aikana.

Hankintatoimisto

Henkilökunta. Toimistossa oli v:n 1960 alussa 20 vakinaista viranhaltijaa, 3 tilapäistä viranhaltijaa ja 25 työsopimussuhteessa olevaa henkilöä. Vuoden lopussa vastaavat luvut olivat: 21 (1 avoinna), 2 ja 27. Lisäksi oli toimiston palveluksessa vuoden aikana viransijaisia ja kaksi talo-osaston palkkaamaa siivoojaa.

Virkasuhteessa olevan henkilökunnan muutoksista mainittakoon: 14. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan valittiin 1. 9. lukien Irja Ojala, 12. palkkaluokan toi-

5. Hankintatoimisto

mistoapulaisen virkaan Ella Lahtinen 20. 10. lukien sekä 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Ritva Joutsenlahti 15. 9. lukien. 1. 1. 1961 lukien perustettuihin 12. ja 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkoihin valittiin Kaja-Brita Johanson ja Tuula Ropo.

Ero myönnettiin 14. palkkaluokan toim.apul. Meri-Sirkka Virolaiselle 1. 6. ja 11. palkkaluokan painajalle Marita Murtomäelle 1. 9. lukien. Lisäksi päätettiin, että valojäljentämön hoitaja Anna Piipponen ja valokopisti Kaija Santanen siirtyvät rakennusviraston valojäljentämöön 1. 1. 1961 lukien.

Työsopimussuhteessa olevaksi toimistofaktoriksi palkattiin Lasse Koski 26. palkkaluokan mukaisella palkalla 16. 8. alkaen.

Sairauslomaa myönnettiin henkilökuntaan kuuluville vuoden aikana yhteensä 606 päivää.

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämiin eri kursseihin osallistui vuoden aikana toimistosta 4 viranhaltijaa.

Toimistopäällikkö Arvo Aalto suoritti virkamatkan Hannoverin messuille 24.—28. 4.

Kalustonhankinnat. Rotaprint-töitä varten hankittiin läpivalaisupöytä, jauhe-ruisku, rautalankanitomakone, stanssaus kone sekä reijitys- ja perforointikone. Monistamoon hankittiin 2 monistuskonetta, joista toinen oli lisävärilaitteella varustettu, sekä talkkipumppu.

Kirjeenvaihto ja lausuntopyynnöt. Toimistoon saapui kirjeitä ja lausuntopyyntöjä kertomusvuonna 872 (ed. v. 875). Toimiston lähettämiä kirjeitä oli 635 (704). Kirjelmistä oli kalustoa koskevia lausuntoja 133 (130), koneita ja kojeita koskevia lausuntoja 79 (90), lausuntoja puhelinasioista 103 (30) sekä tarjouspyynnöistä 36 (53).

Esitykset ym. Hankintatoimiston kaupunginhallitukselle tekemät esitykset koskivat: toimiston eräiden virkojen palkkauksen korottamista ns. kuoppakorotuksen yhteydessä; lisähenkilökunnan palkkaamista painatusosastoon; toimenpiteisiin ryhtymistä virastojen ja laitosten (myös teollisuus- ja liikelaitosten) puhelinkustannusten rajoittamiseksi; kansainvälisen konekirjoitusnäppäimistön ottamista yksinomaiseen käyttöön kaupungin virastojen kirjoituskoneissa 1. 3. lukien sekä pölynimurien ym. talouskojeiden korjausten ja huollon suorittamista osittain toimiston konekorjaamossa.

Kirjelmässään 4. 4. kehotti toimisto virastoja ja laitoksia tutkimaan, missä määrin ylimääräisten puhelinluetteloiden osto oli välttämätöntä.

Hankintojen valmistelu ym. Talousarvioehdotusten käsittelyvaiheessa toimisto antoi kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot eri laitosten ehdotuksista kalustonsa hankintamäärärahoiksi v. 1961. Toimiston perustellut vähennysehdotukset olivat n. 18 (ed. v. 24) % ko. määrärahaehdotuksista.

Kertomusvuoden talousarvioon varsinaisiin menoihin merkittyjen kaluston hankintamäärärahojen loppusumma, josta puuttuvat edellisten vuosien ko. määrärahojen säästöt sekä myönnettyt lisämäärärahat, oli 427 024 456 mk.

Hankintatoimiston käytettävissä olleista yleisen kunnallishallinnon pääluokan erinäisiin hallintomenoihin kuuluvista kaluston hankintamäärärahoista suoritettiin niiden laitosten kalustonhankinnat, joita varten ei ollut osoitettu erillistä kaluston hankintamäärärahaa. Tästä 50 mmk:n määrärahasta hankintatoimiston suorittamat kuukausihankinnat olivat 21.5 % eli 10 727 849 mk.

Suurin osa hankintatoimiston antamasta hankinta-avusta oli opastavaa laatua ja tapahtui puhelimitse ja neuvotteluissa. Toimisto osallistui eri laitosten erikoiskalusteiden ja -kojeiden hankintoihin, osoitti laitoksille vakiovalmisteisten toimisto- ja asuntolakalusteiden edullisimmat ostopaikat ja avusti tilausvaiheessa. Toimisto suoritti sairaalakalusteiden, asuntolakalusteiden, sairaalalaitteiden ja -kojeiden hankintoja sekä antoi hankintakysymyksistä lausuntoja sairaalalautakunnalle. Marian sairaalan hankinnoista annettiin 9 lausuntoa, Auroran sairaalan 5, Kivelän sairaalan 8, Nikkilän sairaalan 7, Laakson sairaalan 4, Malmin sairaalan 8, Hesperian sairaalan 15, tuberkuloositoimiston ja asuntoloiden 2 sekä Nummelan sairaalan 2. Näissä lausunnoissa käsiteltyjen hankintojen yhteinen markkamäärä oli 95 728 846 mk.

Sairaaloiden tarvikehankintojen järjestämistä ja standardisoimista käsiteltiin jatkuvasti kertomusvuoden aikana. Kulutustarvikkeiden yhteishankintamahdollisuuksia selvitettiin edelleen. Eräitä kulutustarvikkeita koskevat tutkimukset olikin saatu lähes päätökseen, josta johtuen kaupunginhallitus oikeutti toimiston hankkimaan yhteishankintamenettelyä noudattaen kaupungin sairaaloille yms. erilaisia vanulaatuja, sairaalaseiteitä, kuumemittareita sekä ruiskuja ja niiden kärkiä, sekä mikäli myöhemmissä tutkimuksissa ilmaantuu yhteishankintakelpoisia nimikkeitä sairaanhoitovälineille ja -tarvikkeille, suorittamaan myös näiden tarvikkeiden yhteishankintoja. Röntgenfilmien hankinnoista saatiin aikaan vuosisopimukset maahantuojien kanssa.

Tarjouspyyntöjä osoitettiin vuoden aikana kaikkiaan 261 (ed. v. 200) tuottajalle. Tarjouksia v:ksi 1961 pyydettiin seuraavista tarvikkeista: astiat, vakiovalmisteiset kalusteet, konttorikoneet ja talouskojeet, sairaalatarvikkeet, koulutarvikkeet, toimistotarvikkeet, röntgenfilmit ja kehitteluiokset, tutkimus- ja hoitovälineet, apteekkitavarat, ihonpuhdistus- ja desinfiomisaineet, pesu- ja puhdistusaineet, laboratoriotarvikkeet, kemikaliot keskuspesulaa varten, lattiavaha, leimasimet sekä sanoma- ja aikakauslehdet. Lisäksi pyydettiin tarjouksia toimistokoneiden huollon ja valojäljennösten suorittamisesta sekä kaupunginvaltuuston asiakirjojen painattamisesta.

Hankintatiedotuksien kaikki lehdet uusittiin vuoden aikana.

Toimistokoneiden hankinta, huolto ym. Uusia kirjoituskoneita hankittiin 118, joista yhdessä oli Remington-näppäimistö. Niiden hinta oli 7 477 763 mk. Lisäksi hankittiin 3 kirjanpitokonetta, yhteensä 5 272 800 mk, 1 kassakone, 218 834 mk, 69 yhteenlaskukonetta, 72 yleislaskukonetta ja 2 kertolaskukonetta yhteiseltä hinnaltaan 15 472 464 mk. Em. konehankintoihin käytettiin yleisen kunnallishallinnon pääluokan erinäisiin hallintomenoihin kuuluvista kaluston hankintamäärärahoista 12 443 238 mk sekä eri laitosten omista kaluston hankintavaroista 15 998 623 mk, yhteensä 28 441 861 mk.

Laitosten poistamia toimistokoneita vastaanotettiin seuraavasti: kirjoituskoneita 47, laskukoneita 29 sekä muita toimistokoneita 11, yhteensä 87, joista saatiin sijoitetuksi uudelleen 52 kirjoituskonetta, 18 laskukonetta, 3 muuta toimistokonetta, yhteensä 73.

Lainakonevarastossa oli vuoden lopussa 24 kirjoituskonetta, 28 yhteenlaskukonetta, 10 kertolaskukonetta, magnetofoni, 3 sanelukonetta, ääniprojektori, epidiaskooppi, heijastuskone ja 10 kaluston polttoleimasinta. Kirjoituskoneiden lainauskertoja oli 62, yhteenlaskukoneiden 74 ja kertolaskukoneiden 19.

Hankintatoimiston omassa korjaamossa huollettiin n. 2/3 kaupungin omistamista

toimistokoneista, loput olivat yksityisten huoltokorjaamoiden huollossa. Liikennelaitoksen lippupihtien huolto ja korjaus hoidettiin kokonaisuudessaan hankintatoimiston korjaamossa. Kertomusvuoden aikana aloitettiin myös kaupungin laitosten talouskoneiden huolto. Työn lisääntymisestä ja työmenetelmien parantamisesta johtuen korjaamon tuotto lisääntyi jonkin verran, vaikka huoltohinnat pysytettiinkin saman suuruisina kuin edellisenä vuonna. Tilivuoden voitto oli 405 701 mk.

Koneiden ja tarvikkeiden kuljetus suoritettiin pääasiallisesti toimiston henkilöpakettiautolla, jonka kuljetusmäärät ajokirjan mukaan olivat: paketteja 79 299 kg ja koneita 2 648 kpl.

Poistetun ja tarpeettomaksi käyneen kaluston käsittely. Virastojen muuttojen yhteydessä tarpeettomaksi jäänyttä kalustoa sijoitettiin mahdollisuuksien mukaan edelleen muihin laitoksiin. Käytettyä kalustoa myös korjattiin ja kunnostettiin.

Puhelinasiat. Maan automaattipuhelinliikenteen järjestelyistä johtuen suoritettiin erilaisia puhelinvaihteiden muutostöitä. Kaikkiin rakenteilla oleviin vaihteisiin tilattiin asennettavaksi kaukotason asiattomien puheluiden estolaitteet ja vastaavat maksuosoittimet. Lisäksi suoritettiin varsinkin kaupungin sairaaloiden vaihteiden sivupuhelimien luokkajakoselvittelyjä, ts. eräiden sivupuhelimien osalta poistettiin mahdollisuus kaupunkipuheluiden ottamiseen.

Kaupungin oma sisäinen puhelinluettelo uusittiin ja siitä otettiin 2 500 kpl:n painos. Helsingin yleistä puhelinluetteloa, jota v. 1959 ostettiin 700 kpl, tarvittiin kertomusvuonna ainoastaan 500 kpl.

Kertomusvuonna valmistuivat puhelinvaihteet työnvälitystoimistoon ja rakennusviraston autokorjaamoon. Työnvälitystoimiston vaihteen hankintakustannukset olivat kertomusvuoden aikana 6 235 047 mk, josta valtio maksoi 95 %. Työnvälitystoimiston siirtyessä valtiolle sen käytössä olleet 31 puhelinosuutta vapautuivat ja ne varastoitiin. Kaupunginhallituksen puhelinvaihdetta laajennettiin. Tämä johtui rakennusviraston uuden virastotalon puhelimien liittämistä ko. vaihteeseen. Talorakennusosaston käytössä Lasipalatsissa ollut vuokravaihde purettiin. Tennistalossa rakennusviraston käytössä ollut vuokravaihde jätettiin väestönlaskentatoimikunnan käyttöön. Vapautuneet puhelimet samoin kuin purettujen vaihteiden keskusjohdot varastoitiin tai siirrettiin osittain rakennusviraston uuteen taloon tai kaupunginhallituksen vaihteen keskusjohdoiksi.

Puhelinosuuksia ostettiin kertomusvuoden aikana 10 kpl. Niistä oli 5 Helsingin Puhelinyhdistyksen osuuksia, yhteiseltä hinnaltaan 475 000 mk, sekä 1 osuus, jonka hinta oli 65 000 mk. Lohjan Puhelin Oy:ltä ostettiin 3 osuutta, yhteishinnaltaan 225 000 mk, ja Riihimäen Puhelin Oy:ltä 1 osuus, jonka hinta oli 25 600 mk.

Puhelimien siirtoihin ja asennuksiin käytettiin 1 382 743 mk, eri vaihteiden asennuksiin 201 905 mk, puhelinluettelotekstiin 3 076 920 mk, vuosimaksuihin 31 140 363 mk ja puhelumaksuihin 28 542 195 mk. Puhelintilauksia oli 1 248.

Painatus ja sidonta. Painatustilausten lukumäärä oli kertomusvuonna 2 606 (ed. v. 2 834) ja kulut niistä 133 607 891 (137 503 225) mk. Tilausten väheneminen johtui lähinnä siitä, että töitä voitiin siirtää rotaprint-menetelmällä painettavaksi. Em. summaan sisältyi yksinomaan kirjapainoissa ja sitomoissa teetetetyt työt sekä lisäksi julkaisuja varten valmistettujen kuvalaattojen kustannukset.

Rotaprintlaskutus oli 12 586 254 (12 599 417) mk. Painatustöiden lukumäärä oli 758 (699) ja sitomotöiden osuus 451 (328). Siitä huolimatta, että töiden lukumäärä

nousi, pysyi laskutus jokseenkin samana kuin edellisenä vuonna. Tämä johtui lähinnä siitä, että rotaprintpainossa painettiin huomattava määrä sellaisia töitä, joihin oli olemassa valmis painatusmateriaali. Laitosten saama hyöty rotaprinttoiminnasta oli n. 4.8 mmk.

Monistamon veloittama summa oli 3 458 165 (3 214 101) mk. Käytettyjen vahojen määrä oli 30 219 (29 494) ja monisteiden luku 5 258 023 (4 757 540). Suurimman osan töistä muodostivat erilaatuiset lomakkeet, joiden painatusmäärät vaihtelivat 50—10 000 kpl:seen.

Valojäljentämön laskutus oli 1 381 508 (1 717 001) mk. Jäljentämön toiminta hankintatoimistossa lakkautettiin 1. 12. lukien ja kone luovutettiin rakennusviraston käyttöön. Yksityisillä teetettyjen kaupungin valojäljennöstöiden kustannukset olivat 10 058 112 (8 840 142) mk.

Develop-jäljentämön laskutus oli 345 300 (379 676) mk. Tulot vähentyivät sen johdosta, että kaupunginorkesterin kanslialle hankittiin oma kone, jolla nuottien jäljentäminen voitiin suorittaa.

Koko painatusosaston veloittama määrä oli 17 771 227 (17 910 195) mk.

Ilmoituskustannukset ja sanomalehtien tilausmaksut. Kulut sanomalehti-ilmoituksesta nousivat 23 009 049 (16 462 971) mk:aan. Sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksut olivat 7 523 358 (4 285 720) mk, johon summaan kertomusvuonna sisältyivät myös eri sairaaloiden tilaamien lääketieteellisten aikakauslehtien tilausmaksut.

Varaston tarkastukset. Pistotarkastukset suoritettiin 18. 3. ja 22. 9. Varaston inventointi suoritettiin 27.—31. 12. välisenä aikana.

Menot ja tulot. Hankintatoimiston menot olivat: Vakinaiset viranhaltijat 14 506 266 mk, Tilapäiset viranhaltijat 1 382 735 mk, Viranhaltijain sairauslomasijaiset 68 790 mk, Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset 373 360 mk, Muut palkkamenot 13 697 495 mk, Kansaneläke- ja lapsilisämaksut 1 347 329 mk, Vuokra 2 220 360 mk, Siivoustarvikkeet 78 965 mk, Painatus ja sidonta 294 926 mk, Tarverahat 743 962 mk, Autokulut 334 333 mk, yhteensä 35 048 521 mk.

Hankintatoimiston ylijäämä kertomusvuonna oli 18 354 305 mk.